

שיחת השבוע

הרב יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד - המרכז • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

יש חדש

סעודת משיח

בשביעי-של-פסח נהוג לקיים את המנהג שייסד הבעל-שם-טוב, לערוך אחרי תפילת מנחה סעודה מיוחדת - 'סעודת משיח'. נוטלים ידיים, אוכלים מצות וגם שותים ארבע כוסות. סעודות משיח נערכות בבתי-כנסת רבים ברחבי הארץ, ומחזקים בהן את האמונה בביאת משיח-צדקנו. צעירי-חב"ד מפיצים בבתי-הכנסת עלון צבעוני מהודר, בעשרות-אלפי עותקים, על מנהג קדוש זה ועל הנחיצות שבחיזוק האמונה והציפייה לגאולה.

הילולת יהושע בן-נון

לקראת יום ההילולא של יהושע בן-נון, החל בכ"ו בניסן, תהיה אי"ה עלייה המונית לצינון, בכפר חארס שבשומרון, ליד אריאל. האירוע יהיה אי"ה ביום ראשון בלילה, מהשעה 10:30 עד אחרי תפילת ותיקין. **אגודת יסוד עולם**, המארגנת את העלייה, מודיעה כי היא תהיה בליווי ביטחוני, וצפויים להשתתף בה אלפים. טל' 02-5827827.

יום-עיון לכלות

ארגון נשי ובנות חב"ד מארגן יום-עיון ייחודי לכלות - מי שעומדות להינשא ומי שנישאו בשנה האחרונה. היום יעסוק ביציקת היסודות האמיתיים לבית יהודי חסידי וגם יציע פתרונות לדילמות ולמתחים שעלולים לעלות בפרק חיים זה. המפגש - ביום רביעי י"ב באייר, בכפר-חב"ד. הרשמה מראש (חובה) בטל' 03-9606142.

פרק יומי במשנה

בשבת הבאה, כ"ד בניסן, יתחיל המחזור השישי של לימוד פרק משנה יומי. במתכונת זו מסיימים את ששת סדרי המשנה בשנה וחצי בקירוב. לקבלת לוח לימוד (ללא תשלום) - טל' 052-7667474.

זמני השבוע

ניו-יורק	דטרויט	מיאמי	לוס-אנג'לס
7:11	7:49	7:23	7:02
8:12	8:52	8:17	7:59

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840
טל' 072-2770100 • פקס 03-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

לבקש חירות אמיתית

אנחנו מתבוננים במציאות האופפת אותנו, ומייחלים לפתרונות קטנים וזמניים. אם כבר מבקשים, מוטב לבקש את הפתרון האמיתי, השלם והמוחלט

שבדבר. כל השיח הציבורי אצלנו מבוסס על דבר אחד - 'העולם'.

אכן, איננו חיים בחלל ריק, אבל לא ייתכן להפקיד את הדברים החיוניים ביותר לקיומנו, בדרך הטבע, בידי הגויים. אם אנו מבינים שהקמת מדינת טרור בפאתי תל-אביב וירושלים היא איום קיומי וסיכון ממשי לחיי כולנו, איך ייתכן שהכול מרכינים ראש ומדקלמים את המנטרה השקרית 'שתי מדינות לשני עמים', רק משום שזה ה'חזון' של ארה"ב ואירופה.

אנו סבורים שזו התרפסות מיותרת לפני הגויים, שאין לה בסיס אמיתי. הם לוחצים עלינו רק משום שאנחנו, בשפלותנו, מזמינים את הלחצים האלה. אבל אם מישוהו סבור שאכן אין לנו ברירה אלא לוותר על לב ארצנו ולסכן את ביטחוננו רק משום שכך העולם רוצה, אין לנו הוכחה טובה מזו עד כמה אנו שרויים בגלות ורחוקים מגאולה אמיתית.

לצפות לבלתי-צפוי

זה הזמן אפוא לבקש את הגאולה האמיתית. הלוא עינינו רואות ששום דבר אינו מתנהל על-פי הציפיות והתחזיות, ובסופו של דבר קורים דווקא הדברים הבלתי-צפויים. נבקש אפוא את הדבר ה'בלתי-צפוי' שכולנו מצפים לו. חז"ל אומרים שהמשיח בא בהיסח-הדעת. אף-על-פי שהכול מצפים לו ומתפללים לבואו, בסופו של דבר הוא בא בהפתעה גמורה.

גם בני-ישראל, בצאתם ממצרים, נקלעו למצוקה קשה - הים לפניהם, המצרים מאחוריהם והמדבר סוגר עליהם. העם התלבט בין מלחמה במצרים לבין כניעה או התאבדות בים, כדברי המדרש. איש לא חלם שהישועה תבוא על-ידי בקיעת הים והליכה בתוכו.

זה הזמן לבקש ולצפות לישועה המפתיעה, הגדולה והאמיתית. מתוך הבלבול הנוכחי אנו זועקים אל הקב"ה - "עד מתי!" אנו יודעים שישועתנו לא תבוא בדרך הרגילה, אלא דווקא על-ידי משיח בן-דוד. זה הזמן לבקש ולהתחנן אל הקב"ה כי ימהר לשלוח לנו את משיחו, יבוא ויגאלנו גאולת-עולמים.

ה צאר הרוסי בא פעם אחת לביקור בבסיס צבאי. בעודו רוכב על סוס וסוקר את המסדר, הבחין אחד החיילים במתנש המכוון את רובהו אל הצאר. הוא זינק אל הצאר, סוכך עליו והצילו ממוות. שאלו הצאר כיצד יוכל לגמול לו. אמר החייל: "אני סובל סבל רב ממפקדי, אנא הורה לו להקל מעלי את עולו". צחק הצאר: "שוטה שכמותך, הלוא יכולת לבקש שתהיה אתה המפקד".

אנו עומדים בשעת רצון מיוחדת. חודש ניסן בכללותו הוא עת רצון, וחגי-הפסח הוא זמן מעולה לבקש מהקב"ה כי יראה לנו ניסים כשם שהראה בימי צאתנו מארץ מצרים. אנו מתקרבים לשביעי-של-פסח, יום יקר ונשגב, שהארת המשיח מאירה בו. ואנחנו מתבוננים במציאות האופפת אותנו, ומייחלים לפתרונות קטנים וזמניים. אם כבר מבקשים, מוטב לבקש את הפתרון האמיתי, השלם והמוחלט.

רחוק מגאולה

האמונה היהודית קובעת כי הגלות הארוכה והקשה תגיע לקיצה רק על-ידי משיח-צדקנו, שיהיה נביא ובעל כוחות רוחניים כבירים. אנו בהחלט נדרשים לעשות את כל התלוי בנו, באמצעים ארציים וטבעיים, להביא שקט ושגשוג לעם-ישראל, אבל ברור לנו שהגאולה האמיתית והשלמה תהיה מפתיעה, בלתי-צפויה, גאולה ניסית.

היו שסברו בעבר כי אפשר לפתור את סבלות העם היהודי בדרך הטבע. הם אמרו: אנחנו נגאל את ארץ-ישראל, אנחנו נקבץ את הגלויות, אנחנו נביא את הגאולה. גם יהודים מאמינים נתפסו, מקצתם, לאשליה שאפשר לחולל את גאולת עם-ישראל בכוחות אנושיים רגילים, ולהשאיר את בואו של המשיח 'לעתיד לבוא'.

מאז עשינו דרך ארוכה. משנה לשנה התבררה מהותה של ה'גאולה' שאליה הגענו בכוחות עצמנו. אין עוד מדינה אחת בעולם שכל מדיניותה מבוססת על 'מה יאמרו הגויים'. אנו מבוססים כל-כך בבובן ההתרפסות לפני הגויים, עד שרבים אינם חשים עוד את האבסורד

מצווה לספר ולצאת ממצרים

בשלווה ובמנוחה. אך האמת היא שגם עכשיו "הקב"ה קורא ושונה כנגדו", ולכן עליו ללמוד תורה מתוך תחושת התבטלות ואימה, כאילו הוא מקבלה היום בהרסיני.

התבטלות מלאה

נמצא אפוא שכל עוד לא פעל היהודי על עצמו שלימודו יהיה בתכלית ההתבטלות לקב"ה, הרי הוא בבחינת 'עובד עבודה זרה' בדקות, והוא נדרש 'לצאת ממצרים' - לצאת מהמְצָרִים ומהמגבלות האישיים ולהגיע להתבטלות מלאה לקב"ה.

לכן גם מי שיודע את כל התורה כולה נדרש לספר ביציאת מצרים, היינו 'לצאת ממצרים', ולכן הוא אומר 'ועכשיו קירבנו המקום לעבודתו' - כי עד עכשיו עדיין דבק בו בדקות עניין של 'עבודה זרה', ורק עכשיו, כשהוא מצליח לצאת ממגבלותיו ולהגיע להתבטלות מלאה לקב"ה - 'קירבנו המקום לעבודתו'.

(תורת מנחם כרך ג, עמ' 20)

ולהפריך תירוצים? במקום זאת עליו להסב כשווה אל שווים עם כל היהודים ולספר ביציאת מצרים, דברים פשוטים וידועים.

יתרה מזו, עליו לומר "מתחילה עובדי עבודה זרה היו אבותינו, ועכשיו קירבנו המקום לעבודתו". וכי עכשיו התקרב לעבודת הבורא, והלוא כבר בימי אברהם היה הדבר?! לכאורה היה מתאים לומר "ואחרי־כך קירבנו המקום לעבודתו". מכאן נראה שרק עכשיו הוא מתחיל להתקרב לעבודתו יתברך.

לימוד באימה

כאן טמון יסוד מרכזי בדרך לימוד התורה. יהודי נדרש ללמוד תורה מתוך תחושת התבטלות מוחלטת לקב"ה, וכמאמר חז"ל: "מה להלן (במתן התורה) באימה וביראה וברתת ובזיע - אף כאן (כשולמדים תורה היום) באימה וביראה וברתת ובזיע".

אמנם אז היו קולות וברקים, ו"כל העם רואים את הקולות", ואילו עכשיו הוא יושב ולומד תורה

הגדה של פסח נאמר: "זאפילו כולנו חכמים, כולנו נבונים, כולנו יודעים את התורה - מצווה עלינו לספר ביציאת מצרים". לא נאמר "כולנו לומדים את התורה אלא יודעים". כלומר, גם מי שכבר יודע את כל התורה כולה - אף הוא מצווה לספר ביציאת מצרים.

בתלמוד תורה שתי מצוות: הראשונה - לימוד התורה, ללמוד את ענייני התורה; השנייה - דייעת התורה, לדעת את התורה כולה. יש מצווה שיהודי ידע את ההלכות שבתורה, וילמד את כל התלמוד והספרים הנלווים לו. מי שעושה זאת מקיים את מצוות דייעת התורה. יהודי כזה ודאי שהוא יודע גם את פרטי העניינים של יציאת מצרים - ואף-על-פי-כן אומרים, שגם עליו מוטלת החובה לספר ביציאת מצרים.

עכשיו מתקרבים

לכאורה הדרשה הזאת תמוהה. הלא היהודי הזה כבר יודע את כל התורה, וכי לא עדיף שינצל את הזמן לחדש חידושים בתורה, לתרץ קושיית

מן המעיין פסח | מאת הרב אליעזר ברוד

תכנית וסדר

ליל הפסח נקרא 'סדר', לרמז שכל מה שאירע לנו, מיציאת מצרים ועד היום הזה, אין בו חליה שום דבר מקרי, אלא הכול מתרחש על-פי סדר מסויים, אף-על-פי שלא תמיד אנו מבינים את הסדר הזה.

(מהר"ל)

פולחן הטבע

התרבות המצרית דגלה בפולחן כוחות הטבע, שהגיעו לשיאם בחודש האביב, שהיא עת של פריחת הטבע בכל הדרו ויופיו. לכן בחר הקב"ה להוציא את בני-ישראל ממצרים בחודש זה דווקא, להראות לעין כול שהטבע אינו אלא כגרון ביד החוצב בו ואין לו שום כוח משל עצמו.

(הרבי מליובאוויטש)

גאולה בחיפזון

"ואכלתם אותו בחיפזון" (שמות יב, א). כשאכלו בני-ישראל את הפסח במצרים אכלו אותו בחיפזון, אבל לעתיד לבוא נאמר "כי לא בחיפזון תצאו ובמנוסה לא תלכו".

(מדרש רבה)

בריחה מהרע

יציאת מצרים לא הייתה יציאה משעבוד גשמי לחירות גשמית בלבד, אלא גם יציאה מן המְצָרִים הרוחניים לחירות רוחנית. לכן בשעת יציאת מצרים, כאשר הרע שבנפשות ישראל עדיין היה בתוקפו, היו מוכרחים לברוח מן הרע ולצאת בחיפזון, אבל לעתיד לבוא יעביר ה' את רוח הטומאה מן הארץ והרע יתבטל לגמרי, ולכן אז "לא בחיפזון תצאו".

(תניא)

יציאה בכוח ה'

בני-ישראל נצטוו למול את עצמם לפני צאתם ממצרים, כדי שלא יסמכו על כוחותיהם-שלהם. הם יצאו כואבים וחלושים למסע במדבר, ובכך הוכיחו את אמונתם וביטחונם בה'.

(מאוצרנו הישן)

צאינה וראינה

קרנן הפסח, שהיה הכנה לגאולת מצרים, בא מן הצאן דווקא, כי בתיבה זו נרמז עניין יציאת מצרים: צאן מלשון "צאינה וראינה".

(אור התורה)

אמרת השבוע

כאן גר יהודי

כאשר רבי משה-לייב מסאסוב בא בפעם הראשונה אל רבו, רבי אלימלך מליז'נסק, זה היה לקראת שבת פרשת בא. בשבת ביקש ממנו רבי אלימלך לומר דברי תורה בשולחנו.

אמר רבי משה-לייב: "כתוב בפרשה שהקב"ה 'פסח על בתי בני-ישראל במצרים'. אם הכוונה היא שהקב"ה, בהכותו את המצרים, דילג מעל בתי בני-ישראל, היה צריך להיכתב שפסח 'מעל בתי בני-ישראל' ולא 'על'. אלא יש לפרש זאת כך: כשהגיע הקב"ה אל בית יהודי, התחיל כביכול לרקוד מרוב שמחה - כאן גר יהודי! כאן גר יהודי! זה עניינו של פסח, היינו רקד, על בתי בני-ישראל".

כסויים רבי משה-לייב את דבריו התלהב כל-כך, עד שקפץ על שולחנו של רבי אלימלך והחל לרקוד באש-קודש ומזמור: "כאן גר יהודי!".

בעל הכוס

עד לא-מכבר הוא היה יהודי אמיד, שהתגורר בבית מפואר. דלת הבית הייתה תמיד פתוחה לרווחה, והעניים הרגישו בו בני-בית. הוא היה יהודי של תורה וחסד, מחסידיו של האדמו"ר רבי ישראל מרוז'ין.

אך הגלגל התהפך ואט-אט ירד האיש מנכסיו. בתחילה נאלצו בני המשפחה לקמץ בהוצאות לא-הכרחיות, ובמשך הזמן החמיר המצב יותר ויותר. הם לא היו רגילים לחיי צער ודוחק, אך קיבלו את הדין באהבה. מפעם לפעם היה האיש מוכר דבר מחפצי הבית, ובכסף שקיבל פרנס את המשפחה לזמן-מה.

חג-הפסח התקרב ובא, ודאגה מילאה את לב בני-הזוג. מצות, יין, בגדי חג לילדים, היו רק מקצת הדברים הנחוצים לחג, ועדיין לא היה שום מקור לכל אלה. על רקע זה הציקה להם שאלה מכאיבה ומייסרת, שריחפה באוויר – שאלת הכוס.

בימים שעברו, בזמנים הטובים, היו החסיד ואשתו מחבבים במיוחד את חג-הפסח. סביב שולחן הסדר הגדול הסבו אורחים רבים. את השולחן פיארו כלים נאים ויקרים. אך את רוב תשומת-הלב תפסה כוסו של אליהו הנביא. זו הייתה כוס מפוארת ויקרה, עטורה אבני-יחן, ששובצו בה לכבוד ולתפארת.

עתה, בהגיע חג-הפסח, לא נותר עוד דבר מכל כלי הפסח היקרים, שנמכרו במשך הזמן. נותרה רק כוסו של אליהו הנביא – הגביע המפואר והנוצץ. כאשר סוף-סוף העזו להעלות את השאלה על דל שפתותיהם, הייתה דעתו של הבעל כי אין ברירה אלא למכור את הכוס ובלבד שיוכלו לקיים את חג-הפסח הכלכותו.

לעומתו, דעתה של האישה הייתה נחרצת. "מוטב לנו להסתפק בליל הסדר במועט ובלבד שלא למכור את הכוס המיוחדת", אמרה. בעלה, שהבין לרוחה, קיבל את דבריה.

הגיע ערב החג. לא היה הרבה לעשות בהכנות לחג. בעוד היום גדול לבש הבעל בלב שבור את בגדי החג הישנים ויצא אל בית-הכנסת. לאשתו אמר: "הערב אשאר בבית-הכנסת עד צאת אחרון המתפללים. לא אוכל לשאת את הבושה, לראות את כל המתפללים חוזרים לביתם עם אורחיהם, ובביתנו אין כול".

מענינה של האישה התגלגלו שתי דמעות חמות. היא החלה לסדר את הבית והתחזקה באמונה שהקב"ה לא יעזוב אותם גם בצרתם. לפתע נשמעה דפיקה על דלת הבית.

האישה היססה לרגע. 'מה אעשה אם זה אורח המבקש מקום לאכול בליל הסדר?', חשבה בליבה.

ואכן, כשפתחה את הדלת עמד מולה יהודי שנראה סוחר אמיד, ושאל:

"הגעתי לעיר לרגל מסחרי. חשבתי שאספיק לחזור לביתי קודם החג, אך לא הצלחתי לסיים את עסקיי. האם אוכל להתארח אצלכם בליל הסדר?". ככא-לב ענתה האישה כי בחפץ-לב

לומדים גאולה | מאת מנחם ברוד

העיניים יראו

ב יאת המשיח פותחת עידן חדש, את התקופה המכונה 'לעתיד-לבוא'. מאחר שמדובר בתקופה שונה בתכלית מן העכשווית, קשה מאוד לתארה במושגים המוכרים לנו, אולם תורת החסידות חושפת מעט ממהותו של אותו עולם קרוב שבו נחיה אחרי ביאת המשיח.

בימות המשיח יתקיים הכתוב (ישעיה מ,ה): "ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדיו כי פי ה' דיבר". הדגש כאן הוא על המילים "ונגלה", "וראו". בזמן הזה אנו 'תופסים' את הקב"ה בדרך של אמונה, הבנה (במידה מסויימת) וכדומה, אך איננו יכולים לראות במוחש את הכוח האלוקי. בימות המשיח יתגלה אור ה' בעולם עד שהבשר הגשמי ("וראו כל בשר") יראה זאת.

ראייה ושמיעה

הדבר יובהר על-פי ההבדל בין שתי הדרכים שבאמצעותן האדם מקבל מידע על העולם הסובב אותו: **ראיית** דברים ו**שמיעה** עליהם. הדרך הראשונה מכונה בתורת החסידות 'ראייה', והדרך השנייה נקראת 'שמיעה', ויש הבדל מהותי ביניהן:

הראייה חודרת עד עומק נשמתו של האדם. דברים שהוא רואה בעיניו מתאמתים אצלו בצורה ברורה ביותר. "במועניי ראיתי זאת", אומר האיש כשברצונו להמחיש עד כמה הדבר מוחלט אצלו. לעומת זה, דברים שמתקבלים על-ידי השמיעה אינם מתאמתים כל-כך בנפש האדם. אדם אינו מתרגש כל-כך מדברים שהוא שומע עליהם, כמו מדברים שהוא רואה במועניי.

משום כך הראייה יכולה לתפוס רק דברים גשמיים, ואילו באמצעות השמיעה אנו יכולים לקבל גם דברים רוחניים: הואיל והראייה חודרת עמוק כל-כך לתוך הנפש, לא היה האדם יכול להישאר כמות-שהוא אילו היה רואה בעיניו את המציאות הרוחנית, ולכן נמנע מאיתנו לראותה. בכוחנו רק לשמוע ולדעת עליה בשכלנו, בלא ההתאמתות החזקה של הראייה.

לכן יש הבדל מהותי בין הכרתו של האדם במציאות הגשמית לבין הכרתו במציאות האלוקית: את העולם הגשמי הוא רואה, ועל-כן מציאותו מתקבלת כדבר מוחלט ומובן מאליו; שום אדם אינו זקוק להוכחות כדי לדעת שהעולם קיים. לעומת זה, המציאות הרוחנית והאלוקית אינה מתקבלת בפשטות ובטבעיות כזאת. אנו זקוקים לאמונה, להתבוננות, למחשבה, להוכחות שכליות. מכאן, שגם לאחר כל ההוכחות וגם אחרי שברור לנו כי המציאות הרוחנית קיימת, עדיין אין היא חודרת לפנימיותנו ואינה מתאמתת באותה בהירות כמו ההכרה במציאות העולם הנראה לעינינו.

התגלות של קבע

לעתיד-לבוא יתהפכו הדברים. המציאות האלוקית תהיה ברורה ומוחלטת – כפי שכיום ברורה ומוחלטת אצלנו מציאותו של העולם; ואילו מציאות העולם יתהפך לדבר שיש להביא עליו הוכחות...

ולאמיתו של דבר כבר היה לעולמים מעין זה. מהפך כזה התרחש בקריעת ים-סוף ("דאתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל") וכמור-כן במתן-תורה. זו המשמעות הפנימית של תופעה מיוחדת שאירעה אז – "ראים את הנשמע ושומעים את הנראה". כלומר, דברים שמבחינת מציאות העולם הם 'נשמע' – התאמתו אז כדבר הנראה; ואילו הדברים הנראים איבדו את תוקפם והיו כדברים הנשמעים.

אלא שהגילוי הנפלא הזה, שאירע בקריעת ים-סוף ובמתן-תורה, היה ארעי וחלף לאחר מכן. העולם טרם היה מוכן להתגלות כזאת. אך בימות המשיח זה יהיה מצב הקבע של העולם. בשנים שחלפו מאז הזדככה מציאות העולם על-ידי התורה והמצוות שלמדו וקיימו דורות של יהודים, והוא כבר מסוגל לשאת אור כזה. בבוא המשיח יוסר הלוט מעל העולם ונראה בעיני בשר את אור ה', בדרך שגם עינינו הגשמיות רואות זאת.

היו מוכנים לארוח, אולם עניים מרודים הם ובבית אין כול. מוטב יפנה לבית אחר, שבו יוכל ליהנות מסעודת חג מכובדת. האיש מיהר להגיב: "אם הבעיה כספית, אתן לך סכום גדול המספיק לכל צורכי החג בהרחבה. מהרי אל השוק וקני לך בשפע את כל הדרוש, מזון ובגדים, ואני אשמח להיות אורחכם בליל הסדר". באומרו זאת מסר לידי האישה צרור שטרות והלך לדרכו.

מופתעת ונגרשת מיהרה האישה לקנות את כל צורכי החג. במרץ התייצבה במטבח, לקף ולבשל ולהכין את מאכלי החג במיטב מומחיותה, כפי שעשתה בשנים הטובות. בזמן שנותר הספיקה לשוות לבית מראה חגיגי, והדליקה בו נרות רבים, מפיצי אור יקרות לכל עבר.

בשעה מאוחרת צעד החסיד מבית-הכנסת לעבר ביתו וליבו כבד עליו. "איזו הרגשת חירות אפשר לחוש בשולחן סדר עלוב כל-כך", הררה בדרכו. אך כשהתקרב לביתו הופתע לראות את האור הרב הבוקע מן החלונות.

הוא נדהם שבעתיים כאשר אשתו קיבלה את פניו בברכת 'חג שמח' לבבית, לבושה בבגד חגיגי חדש, שהספיקה לקנות לעצמה בצוהרי היום. "גם לך קניתי בגד חדש. גש-נא להחליף את הבגד הישן, ואז אספר לך הכול", אמרה בעליצות.

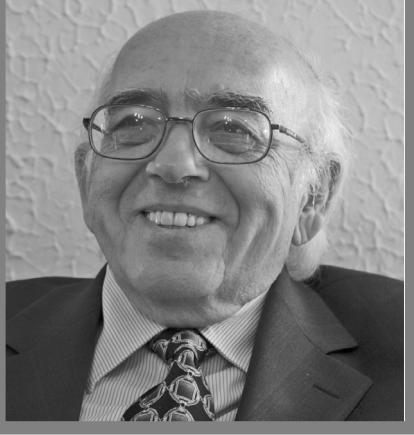
הם חיכו לאורח, וכשעברו השעות והוא לא בא, החלו בעריכת הסדר. לאחר אמירת ההגדה הגיעו ל'שולחן עורך', והחסיד פצח בשיגי הלל והודיה לה' על כל הטוב שגמלם. לפתע נשמעו שוב דפיקות בדלת. זה היה האורח הסוחר שהבטיח לבוא. הוא נכנס בפנים מאירות וישב אל השולחן, אולם במקום לעשות קידוש ולערוך את הסדר, החל לברכס, ובני הזוג הרעיפו עליו את תרודותיהם. כשסיים לברכס קם ממקומו, פנה אל הדלת ונעלם.

בני הזוג נותרו פעורי-פה, ובאין ברירה המשיכו בסדר. בימים הבאים לא הצליחו להירגע מהחווייה המיוחדת, והחליטו לנסוע יחדיו אל רבם, הצדיק מרוז'ין. רק הוא יוכל לתת להם הסבר מספק.

בבואם אל הצדיק סיפרו לו הכול, מהחלטתם שלא למכור את כוסו של אליהו ועד ביקורו המוזר של הסוחר. חיוך עלה על פני הצדיק והוא אמר: "ראו איזו זכות גדולה נפלה בחלקכם! זכיתם לראות את אליהו הנביא בכבודו ובעצמו, שחרדתם לכבודו, לכבד ולקשט את כוסו מדי שנה בשנה. אולם האישה, שבחרה בחיי דוחק והתעקשה שלא למכור את הכוס, זכתה לראותו **פעמיים!**"

(על-פי 'נר ישראל' כרך ב, עמ' ל)

לצאת ממצרים - במצרים

הפרופ' שוקה: "לאן אתה הולך? - לירושלים"

חלפו מאז יציאת מצרים, והם מסבים כולם ליד השולחן ונושאים דברי שבח והודיה. לימים גילינו שזה היה ציטוט מספר הזוהר."

סגולה לנישואים

את ההגדה היו קוראים יחד, חוץ מ'מה נשתנה'. "כמה קטעים, כמו 'עבדים היינו' או 'על אחת כמה וכמה', היינו מתרגמים לערבית, כדי שכל המסובים יבינו. גם את 'דיי דיינו' היינו מתרגמים לערבית."

הוא מספר על מנהג ייחודי: "לפני מה נשתנה" היו נוהגים להוציא למטבח את הקערה שעליה סימני הסדר, וזאת כדי שהילדים ישאלו למה עושים זאת. את הקערה הייתה מוציאה נערה שהגיעה לפרקה, ובמטבח הייתה אוכלת את הביצה, וזו הייתה סגולה שתינשא באותה שנה. כשהייתה חוזרת עם הקערה, היו כל המסובים שואלים היכן הביצה, והיו שמים אחרת במקומה."

מצרים לירושלים

ועוד מנהג: "אחרי 'יחץ' אבא היה לוקח את חצי המצה העטופה, שם אותה על שכמו ואומר: 'ככה יצאו ישראל ממצרים: משארותם צרות בשמלותם על שכמם'. לאחר מכן היו מעבירים את המצה העטופה בין כל הגברים המסובים, וכל אחד ואחד בתורו היה שם את המצה על שכמו ואומר את הפסוק. בהמשך היינו כולנו פונים אל אבא ושואלים: 'מאיזו ארץ באת?', והוא היה משיב: 'ממצרים'. 'לאן אתה הולך?' - 'לירושלים'. 'זמה

הפרופ' יעקב שוקה (73) חולל שתי מהפכות בתחום המחשוב והיהדות - מאגר היהדות הממוחשב של בר-אילן (פרוייקט השו"ת), ומילון 'רב מילים'. כיום הוא מרכז את המחשוב של פרוייקט פרידברג לגניזת קהיר, שמטרתו ליצור מאגר מידע שיאפשר גישה לכל דפי הגניזה ולמחקרים ולפענוחים שפורסמו במרוצת השנים. ועם כל זה, מדי שנה בשנה, בחגי הפסח, הוא חוזר לאווירת ליל הסדר שחוהו במצרים.

אביו, הרב אהרן, הגיע למצרים עם אביו, סבו של הפרופ' שוקה, לפני כמאה שנה, עם גלי הגירה מסוריה ומארץ-ישראל, שירדו למצרים מסיבות כלכליות. את הזיכרונות מבית אבא במצרים הוא נוצר היטב. הוא חווה את האווירה והמנהגים המיוחדים עד היותו בן עשרים, סמוך למלחמת סיני, שאז הורה לו אביו לעלות לארץ-ישראל.

מצות ענקיות

"הדבר הראשון שתמיד בלט לעין היו המצות. הן היו מיוחדות מאוד, עגולות וענקיות, בקוטר של כשמונים ס"מ, ואולי יותר", הוא מספר. "השגת יין כשר הייתה מבצע לא-פשוט. כל השנה לא היה לנו יין, ואבא היה מקדש בלילות שבת על הלחם; אבל לפסח היה יין כשר מיוחד."

ליל הסדר התנהל בעברית ובערבית. "בתחילת הסדר היה אבא פותח בתיאור כיצד הקב"ה יושב עם הפמליה של מעלה ואומר: 'הראיתם אומה מכירת טוב כעמי ישראל? שלושת אלפים שנה

פינת ההלכה | מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

סעודת משיח

שאלה: מה משמעותה של 'סעודת משיח' שהנהיג הבעל-שם-טוב בחג האחרון של פסח?

תשובה: בשבת תיקנו חז"ל לאכול שלוש סעודות, וביום טוב לא חייבו אלא שתי סעודות; אולם ביום האחרון של פסח (בחז"ל) יש נוהגים לאכול סעודה שלישית. גם הגר"א הידר בזה, מפני שזו ההזדמנות האחרונה לאכילת מצה בפסח.

הבעל-שם-טוב קרא לסעודה זו 'סעודת משיח', משום שביום זה מאיר גילוי הארת המשיח (ואכן, בהפסדת היום מדובר על המשיח). על-ידי שבזמן הגלות עורכים סעודת משיח, ומראים שישראל אינם 'מכירים' בגלות - מזרזים את הגאולה השלמה.

אדמו"רי חב"ד נהגו לדבר בסעודה זו על הבעש"ט (צדיקים אחרים נהגו לספר את סיפור נס הבעש"ט בנסיעתו לארץ-ישראל ונה עשיכבוהו מן השמים).

גיליונות שיחת השבוע

בעברית וברוסית
מופצים בכל רחבי ארה"ב
להזמנות ולפרסום אנא פנו:

1-917-215-9440

sh-usa@chabad.org.il

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות של הרבי מליובאוויטש.

גם כיום אפשר לעלות ולהשתטח

על 'הציון' הקדוש של הרבי, ולשלוח

מכתבים ל'ציון' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20 Francis

Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411

Tel: 1-718-723 4545, Fax: 1-718-723 4444

www.ohelchabad.org

שולחן שבת
לכל התורה בכרך אחד
שלוש שיחות לכל פרשה,
מאוצר שיחותיו של
הרבי מליובאוויטש

1-718-6041020

סופר סת"ם • HaSofer
RABBI MOSHE KLEIN
משיח הלוי קליין
321 Kingston Avenue
718-221-2222

www.esofer.com
A HaSofer Company